

ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์ในการขับเคลื่อนสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ชัยภูมิ

The Strategic Proposals to Drive towards a Quality School

Under the Office of Secondary Education Service

Area Chaiyaphum

ธีรวรรณ พันธุ์จรัส (Terawan Panjumrus)^{*1} ดร.ดาวรรณ ถวิลการ (Dr.Dawruwan Thawinkarn)^{**}

(Received: April 18, 2024; Revised: May 15, 2024; Accepted: May 23, 2024)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงนโยบาย มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อสร้างข้อเสนอเชิงกลยุทธ์ในการขับเคลื่อนสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ชัยภูมิ และ (2) เพื่อตรวจสอบข้อเสนอเชิงกลยุทธ์ในการขับเคลื่อนสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ชัยภูมิ ดำเนินการวิจัย 2 ระยะ โดยระยะที่ 1 ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์เชิงลึก ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ทำให้ได้มาซึ่งร่างข้อเสนอเชิงกลยุทธ์ในการขับเคลื่อนสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ชัยภูมิ ระยะที่ 2 ตรวจสอบข้อเสนอเชิงกลยุทธ์โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน เพื่อประเมิน ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และ ความเป็นประโยชน์ ของข้อเสนอเชิงกลยุทธ์ ผลการวิจัยพบว่า ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์ ซึ่งประกอบด้วยวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ กลยุทธ์ และแนวปฏิบัติ ตามกรอบแนวคิดของการขับเคลื่อนสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์มีผลการประเมินด้านความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก และด้านความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

ABSTRACT

This research is a policy research. The objectives are (1) to create strategic proposals to drive towards being a quality school. Under the office of secondary education service area, Chaiyaphum and (2) to examine strategic proposals in driving towards becoming a quality school under the office of secondary education service area, Chaiyaphum, conducted 2 phases of research. In the first phase, study documents and related research, in-depth interviews. 3 experts, resulting in a draft of a strategic proposal to drive towards a quality school under the office of secondary education service area, Chaiyaphum phase 2,

¹Corresponding author: terawan.p@kkumail.com

*นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

*Student, Doctor of Philosophy Program in Educational Administration, Faculty of Education, Khon Kaen University

**ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

**Assistant Professor, Department of Educational Administration, Faculty of Education, Khon Kaen University

reviewed the strategic proposal by 5 experts to assess the propriety, feasibility, and utility of strategic offers. The results showed that strategic proposals, which consists of vision, mission, goal, objectives, strategies and practices. According to the concept of driving towards being a quality school overall, there was an evaluation of suitability at highest level, possibility at high level, and usefulness at the highest level.

คำสำคัญ: ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์ โรงเรียนคุณภาพ

Keywords: Strategic proposals, Quality school

บทนำ

ในสถานการณ์โลกพลิกผัน ศตวรรษที่ 21 จากนโยบายการปฏิรูปการศึกษาของรัฐบาล ภายใต้การขับเคลื่อนของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ที่มีแนวคิด “ปลดล็อก ปรับเปลี่ยน เปิดกว้าง” เพื่อให้การทำงานของกระทรวงศึกษาธิการ มีความรวดเร็ว ปรับตัวให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลง และสามารถพาให้ประเทศไทยไปต่อหลังการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 19 ประกอบกับการสนับสนุนข้อมูลผลการประชุมองค์การยูเนสโก ได้ระบุถึงการศึกษาแบบเรียนรวมหรือการศึกษาที่ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง ด้วยหลักสูตรที่ยืดหยุ่น วัดผลตามสมรรถนะเด็ก มีการลงทุนทางการศึกษาอย่างเป็นธรรม เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา โดยหนึ่งในนโยบายปฏิรูปการศึกษาเพื่อลดความเหลื่อมล้ำด้านการศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการกำลังดำเนินการ คือ การ “ควรวรรم” โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สอดรับกับรายงานสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย หรือ ทีดีอาร์ไอ เมื่อปี 2558 ระบุว่า เกือบศตวรรษที่ผ่านมา ระบบการศึกษาไทยต้องประสบกับปัญหาในการพัฒนาเชิงคุณภาพ ซึ่งทางเลือกที่ดี คือ การควรวรรมโรงเรียนขนาดเล็ก อย่างไรก็ตามอาจจะมีโรงเรียนบางแห่งที่ไม่สามารถควรวรรมหรือเลิกสถานศึกษาได้ เนื่องจากขาดโรงเรียนคุณภาพรองรับในพื้นที่ใกล้เคียง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้มอบหมายให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุกเขตเห็นความสำคัญ โดยมีหลักการทำโรงเรียนขนาดเล็กให้เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ เพื่อให้โรงเรียนขนาดใหญ่มากขึ้น เปิดโอกาสให้มีการบริหารจัดการในระดับมัธยมศึกษาเพิ่มโอกาสให้นักเรียนมีทางเลือกโรงเรียนคุณภาพในลักษณะ “โรงเรียนดีใกล้เมือง” เพื่อลดการแข่งขันเข้าโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษหรือโรงเรียนยอดนิยมประจำจังหวัด [1]

ผลการพัฒนาการศึกษาไทยที่ผ่านมา คุณภาพการศึกษาทั้งด้านวิชาการและคุณลักษณะของผู้เรียนยังไม่น่าพอใจ ต้องมีการวิเคราะห์ ทบทวนเป้าหมายและสาขาการผลิตและคุณภาพของกระบวนการจัดการศึกษาประสิทธิภาพในการบริหารจัดการทรัพยากรการเงินเพื่อการศึกษาของรัฐบาลใช้จ่ายในบางกิจกรรมที่ไม่ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาผู้เรียนตามสมรรถนะด้านการศึกษาของประเทศไทยในเวทีสากลยังอยู่ในระดับที่ไม่น่าพึงพอใจ คุณภาพการศึกษา [2] ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาจากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษานานาชาติโครงการ PISA ผลการทดสอบ PISA นอกจากจะเป็นการประเมินผลด้านวิชาการของนักเรียนอายุ 15 ปีจากประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกแล้ว ยังสามารถนำมาใช้วิเคราะห์ในประเด็นอื่น ๆ ของการศึกษา เช่น เรื่องความเหลื่อมล้ำ การเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ ความแตกต่างของทรัพยากรในโรงเรียน การแบ่งแยกของนักเรียนตามเศรษฐกิจฐานะของโรงเรียน ซึ่งจากข้อมูลของ PISA รอบล่าสุดในปี 2018 นั้น แสดงให้เห็นว่าสำหรับประเทศไทย นอกจากจะมีผลสัมฤทธิ์โดยเฉพาะในด้านการอ่านที่ลดลงอย่างมากแล้ว ยังมีตัวบ่งชี้หลายอย่างในด้านความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาของประเทศไทยที่สูงเพิ่มขึ้น ประเทศไทยถือว่าเป็นประเทศที่มีความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจสูงแห่งหนึ่งในโลกและมีการอภิปรายถึงเรื่องของความเหลื่อมล้ำทางสังคมหรือการศึกษาในแง่มุมต่าง ๆ [3] แต่อย่างไรก็ตามยังไม่เคยได้มีการวิเคราะห์ถึงประเด็นความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาของไทยในระดับนานาชาติมากนัก ผลการวิเคราะห์ของ

PISA ทำให้เห็นหลักฐานเชิงประจักษ์ว่าความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาทั้งในด้านผลสัมฤทธิ์ การเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ ต่างกันระหว่างผู้มีฐานะแตกต่างกัน ความเหลื่อมล้ำของทรัพยากรในโรงเรียนของประเทศไทย ก็อยู่ในสถานการณ์ที่มีความเหลื่อมล้ำสูงมากเช่นกัน โดยในหลาย ๆ ด้านประเทศไทยถือว่าอยู่ในกลุ่มต้น ๆ ของประเทศที่เข้าร่วมสอบ PISA จำนวนเกือบ 80 ประเทศ [4]

ในปีการศึกษา 2563 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีโรงเรียนในความรับผิดชอบทั้งสิ้น 29,642 โรงเรียน การขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่มีองค์ประกอบ ขนาดใหญ่ ที่จะขับเคลื่อนไปพร้อม ๆ กันเป็นเรื่องใหญ่ ในการจะพัฒนาให้มีคุณภาพ เป็นเรื่องยาก สถานศึกษาโดยเฉพาะสถานศึกษาของรัฐควรให้ความสำคัญด้านคุณภาพของสถานศึกษาเพื่อให้เป็นที่ยอมรับกับ ชุมชน ผู้ปกครอง นักเรียน โรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ชัยภูมิ หลายโรงเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาต่ำ จำนวนนักเรียนลดลงเรื่อย ๆ โรงเรียนคุณภาพเป็นโรงเรียนที่มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาในด้านคุณภาพผู้เรียน คุณภาพการจัดการเรียนการสอน คุณภาพการบริหารจัดการ ตอบสนองความต้องการของชุมชนและเป็นไปตามความคาดหวัง ของสังคมที่ต้องการเห็นโรงเรียนทั่วประเทศมีมาตรฐานเท่าเทียมกัน โรงเรียนคุณภาพคือโรงเรียนที่นักเรียนมีคุณภาพ คุณครูมีคุณภาพ การบริหารจัดการมีคุณภาพ หลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนการสอนมีคุณภาพ ปัจจุบันโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ มีโรงเรียนในสังกัดที่อยู่ในกลุ่มโรงเรียนคุณภาพไม่ถึงครึ่งหนึ่งของทั้งหมด จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนา ส่งเสริม ให้โรงเรียนขับเคลื่อนสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ เพื่อให้นักเรียนโรงเรียนมัธยมในจังหวัดชัยภูมิได้เรียนโรงเรียนดี ใกล้บ้าน เพื่อลดค่าใช้จ่ายผู้ปกครอง ตลอดจนถึงเพื่อป้องกันตนเองจากโรคโควิด 19 ที่กำลังแพร่ระบาดอย่างรุนแรงทั่วประเทศ

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาและสร้างกลยุทธ์ในการขับเคลื่อนสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ชัยภูมิ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงนโยบาย (Policy Research) ประกอบด้วย 2 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 สร้างข้อเสนอเชิงกลยุทธ์ในการขับเคลื่อนสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ชัยภูมิ เป็นการจัดทำร่างข้อเสนอ จากนั้นนำไปตรวจสอบในระยะที่ 2 ซึ่งเป็นระยะการตรวจสอบความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และประโยชน์ของข้อเสนอเชิงกลยุทธ์ในการขับเคลื่อนสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ชัยภูมิ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับบริบทสถานศึกษาของตนเอง อย่างเหมาะสม ก่อให้เกิดโรงเรียนคุณภาพเพิ่มขึ้นในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างข้อเสนอเชิงกลยุทธ์ในการขับเคลื่อนสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ชัยภูมิ
2. เพื่อตรวจสอบข้อเสนอเชิงกลยุทธ์ในการขับเคลื่อนสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ชัยภูมิ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงนโยบาย (policy research) ซึ่งการวิจัยมีลักษณะเป็นสหวิทยาการ (Interdisciplinary Approach) คือศึกษาโดยใช้ศาสตร์หลายสาขาวิชาและวิธีการหลายวิธีเพื่อจัดทำข้อเสนอเชิงกลยุทธ์ในการขับเคลื่อนสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ชัยภูมิ โดยมีขั้นตอนการวิจัย 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 เพื่อสร้างข้อเสนอเชิงกลยุทธ์ในการขับเคลื่อนสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา ชัยภูมิ โดยมีการดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร (Document Study) ผู้วิจัยได้ศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎีของนักวิชาการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนคุณภาพ ของนักวิชาการ ได้แก่ นิษฐา [5], ทนงค์ดี [6], ยลพรรษ์ [7], เกสร [8], Mayer [9], Oertel [10] และนำมาสังเคราะห์ในตารางสังเคราะห์กลยุทธ์ในการขับเคลื่อนสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ ซึ่งเท่ากับหรือมากกว่าร้อยละ 50 ของทั้งหมดมาเป็นองค์ประกอบของโรงเรียนคุณภาพ 4 ด้าน ได้แก่ 1) คุณภาพผู้เรียน 2) คุณภาพการบริหารจัดการศึกษา 3) คุณภาพครู 4) คุณภาพหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนการสอน

2. สัมภาษณ์เชิงลึก (In – depth Interview) ผู้ทรงคุณวุฒิผู้มีประสบการณ์ ซึ่งเป็นผู้บริหารมีความเชี่ยวชาญ และเป็นผู้มีประสบการณ์ในการบริหารงานด้านการบริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน โดยผู้วิจัยเลือกผู้ทรงคุณวุฒิแบบเจาะจง (Purposive Sampling) มีเกณฑ์ในการคัดเลือก ดังต่อไปนี้

2.1 คุณวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท ขึ้นไป

2.2 วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ ขึ้นไป

2.3 ประสบการณ์การบริหารสถานศึกษา 10 ปีขึ้นไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi - structured Interview) และวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหาเป็นหลัก (Content Analysis) แล้วนำเสนอเป็นความเรียง ซึ่งการดำเนินการ 2 วิธีการนั้นทำให้ได้มาซึ่งร่างข้อเสนอเชิงกลยุทธ์ในการขับเคลื่อนสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา ชัยภูมิ

ระยะที่ 2 เพื่อตรวจสอบข้อเสนอเชิงกลยุทธ์ในการขับเคลื่อนสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา ชัยภูมิ ด้วยการพิจารณาโดยผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านกลยุทธ์ในการ สัมภาษณ์เชิงลึก (In – depth Interview) ผู้ทรงคุณวุฒิผู้มีประสบการณ์ ซึ่งเป็นผู้บริหารมีความเชี่ยวชาญและเป็นผู้มีประสบการณ์ในการบริหารงานด้านการบริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน ขับเคลื่อนสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 5 คน เพื่อ ประเมินข้อเสนอเชิงกลยุทธ์ในการขับเคลื่อนสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา ชัยภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบประเมินเกี่ยวกับข้อเสนอเชิงกลยุทธ์ในการขับเคลื่อนสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา ชัยภูมิ โดยพิจารณาจากเกณฑ์ ความเหมาะสม (Propriety) ความเป็นไปได้ (Feasibility) และความเป็นประโยชน์ (Utility) โดยผู้วิจัยเลือกผู้ทรงคุณวุฒิแบบเจาะจง (Purposive Sampling) มีเกณฑ์ในการคัดเลือก ดังต่อไปนี้

1) คุณวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท ขึ้นไป

2) วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ ขึ้นไป

3) ประสบการณ์การบริหารสถานศึกษา 10 ปีขึ้นไป

ทั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการจัดส่งแบบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ให้แก่ผู้ทรงคุณวุฒิด้วยตนเอง ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) มีเกณฑ์ที่ใช้ในการแปลความหมายคะแนนของผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

4.51-5.00 หมายถึง ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์ ในระดับมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์ ในระดับมาก

- 2.51-3.50 หมายถึง ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้/
ความเป็นประโยชน์ ในระดับปานกลาง
- 1.51-2.50 หมายถึง ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้/
ความเป็นประโยชน์ ในระดับน้อย
- 1.00-1.51 หมายถึง ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้/
ความเป็นประโยชน์ ในระดับน้อยที่สุด

3. ปรับปรุงร่างข้อเสนอเชิงกลยุทธ์ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วจึงจัดทำข้อเสนอเชิงกลยุทธ์ในการขับเคลื่อนสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ชัยภูมิ

4. นำข้อเสนอเชิงกลยุทธ์ในการขับเคลื่อนสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ชัยภูมิ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาและเสนอความคิดเห็น

5. ทำการปรับปรุงแก้ไขและดำเนินการจัดทำเพื่อสรุปเป็นผลจากการวิจัยเรื่อง ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์ในการขับเคลื่อนสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ชัยภูมิ

สรุปผลการวิจัย

จากการลงพื้นที่เก็บข้อมูลโดยการสังเกตและสัมภาษณ์เชิงลึก (In – depth Interview) ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์ในการขับเคลื่อนสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ มีดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 การตรวจสอบข้อเสนอเชิงกลยุทธ์ในการขับเคลื่อนสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ

องค์ประกอบ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. วิสัยทัศน์	4.80	0.45	มากที่สุด	4.40	0.55	มาก	4.80	0.45	มากที่สุด
2. พันธกิจ	4.70	0.47	มากที่สุด	4.35	0.49	มาก	4.50	0.51	มากที่สุด
3. เป้าหมาย	4.75	0.44	มากที่สุด	4.30	0.47	มาก	4.65	0.49	มากที่สุด
4. วัตถุประสงค์	4.8	0.42	มากที่สุด	4.20	0.63	มาก	4.80	0.42	มากที่สุด
5. กลยุทธ์และแนวปฏิบัติ									
5.1 กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาคุณภาพผู้เรียน ตามมาตรฐานการศึกษา	5.00	0.00	มากที่สุด	4.60	0.50	มากที่สุด	4.72	0.46	มากที่สุด
5.2 กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาครูและบุคลากร ทางการศึกษาให้มี คุณภาพเป็นครูมืออาชีพ	4.87	0.35	มากที่สุด	4.47	0.52	มาก	4.67	0.49	มากที่สุด
5.3 กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาระบบการบริหาร จัดการ	4.90	0.31	มากที่สุด	4.47	0.51	มาก	4.87	0.35	มากที่สุด

ตารางที่ 1 การตรวจสอบข้อเสนอเชิงกลยุทธ์ในการขับเคลื่อนสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ (ต่อ)

องค์ประกอบ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
5.4 กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาหลักสูตรและ กระบวนการจัดการ เรียนรู้	4.95	0.22	มากที่สุด	4.45	0.60	มาก	4.80	0.41	มากที่สุด
5.5 กลยุทธ์ที่ 5 สร้างกลไกขับเคลื่อน สถานศึกษาสู่สถานศึกษา คุณภาพ	5.00	0.00	มากที่สุด	4.00	0.00	มาก	4.60	0.55	มากที่สุด
รวม	4.86	0.30	มากที่สุด	4.36	0.47	มาก	4.71	0.46	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบผลการตรวจสอบตามองค์ประกอบของข้อเสนอเชิงกลยุทธ์ ดังนี้

1. วิสัยทัศน์ คือ “พัฒนาผู้เรียน สู่มาตรฐานสากล ชุมชนร่วมสร้างสรรค์ มุ่งมั่นคุณธรรม เลิศล้ำวิชาการ สืบสาน
วิถีพอเพียง” มีผลการประเมินด้านความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$, S.D. = 0.45) ด้านความเป็นไปได้อยู่
ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.55) และด้านความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$, S.D. = 0.45)

2. พันธกิจ มีทั้งหมด 4 ประเด็น ได้แก่ (1) จัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา (2) ส่งเสริม
พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้มีสมรรถนะตรงตามสายงานและมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์อย่าง
มืออาชีพ (3) พัฒนาระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพโดยใช้หลักธรรมาภิบาลและชุมชนมีส่วนร่วม (4) พัฒนา
หลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ มีผลการประเมินด้านความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด
($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.47) ด้านความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.49) และด้านความเป็นประโยชน์อยู่
ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.51)

3. เป้าหมาย มีทั้งหมด 4 ประเด็น ได้แก่ (1) ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา (2) ครูและบุคลากร
ทางการศึกษาทุกคน มีสมรรถนะตรงตามสายงาน จัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งเน้น
ผลสัมฤทธิ์อย่างมืออาชีพ (3) มีระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพโดยใช้หลักธรรมาภิบาลและชุมชนมีส่วนร่วม
(4) มีหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ มีผลการประเมินด้านความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด
($\bar{X} = 4.75$, S.D. = 0.44) ด้านความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.47) และด้านความเป็นประโยชน์อยู่
ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.49)

4. วัตถุประสงค์ มีทั้งหมด 2 ประเด็น ได้แก่ (1) เพื่อสร้างกลยุทธ์ในการขับเคลื่อนสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ
(2) เพื่อพัฒนาสถานศึกษาสู่สถานศึกษาคุณภาพ มีผลการประเมินด้านความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$,
S.D. = 0.42) ด้านความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.63) และด้านความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก
ที่สุด ($\bar{X} = 4.80$, S.D. = 0.42)

5. กลยุทธ์และแนวปฏิบัติ มีทั้งหมด 5 กลยุทธ์ ได้แก่

กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษา มีแนวปฏิบัติ ดังนี้ (1) พัฒนาคุณภาพผู้เรียนตาม
มาตรฐานการศึกษา (2) พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ (3) พัฒนาผู้เรียนตามธรรมชาติ
ให้เต็มศักยภาพของผู้เรียน (4) พัฒนาผู้เรียนให้สามารถปรับตัวและพัฒนาตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและอยู่ในสังคม

ได้อย่างมีความสุข มีผลการประเมินด้านความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$, S.D. = 0.00) ด้านความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.50) และด้านความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.72$, S.D. = 0.46)

กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพเป็นครูมืออาชีพ มีแนวปฏิบัติ ดังนี้ (1) พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ (2) พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นมืออาชีพ มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนตามเกณฑ์มาตรฐานสากลและใช้การวิจัยในการพัฒนาการเรียนการสอน (3) พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพ มีคุณธรรมจริยธรรม (4) โครงการ PLC (5) การนิเทศ กำกับติดตาม การจัดการเรียนการสอนของครู มีผลการประเมินด้านความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.87$, S.D. = 0.35) ด้านความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.52) และด้านความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.49)

กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาระบบการบริหารจัดการ มีแนวปฏิบัติ ดังนี้ (1) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการและจัดการศึกษา (2) พัฒนาระบบบริหารจัดการโรงเรียนโดยใช้หลักการบริหารทั้งองค์กร (TQM) และการกระจายอำนาจโดยใช้หลักธรรมาภิบาล มีผลการประเมินด้านความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.93$, S.D. = 0.31) ด้านความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.51) และด้านความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.87$, S.D. = 0.35)

กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนรู้ มีแนวปฏิบัติ ดังนี้ (1) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้เทียบเคียงกับหลักสูตรมาตรฐานสากล ทุกกลุ่มสาระ (2) พัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี (3) พัฒนาแหล่งเรียนรู้อย่างหลากหลายเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ มีผลการประเมินด้านความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.95$, S.D. = 0.22) ด้านความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.60) และด้านความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$, S.D. = 0.41)

กลยุทธ์ที่ 5 สร้างกลไกขับเคลื่อนสู่สถานศึกษาคุณภาพ มีผลการประเมินด้านความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$, S.D. = 0.00) ด้านความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.00) และด้านความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.55)

โดยในภาพรวมข้อเสนอเชิงกลยุทธ์ในการขับเคลื่อนสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาชัยภูมิ มีผลการประเมินด้านความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.86$, S.D. = 0.30) ด้านความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.47) และด้านความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.46)

อภิปรายและสรุปผลการวิจัย

ผลการสร้างข้อเสนอเชิงกลยุทธ์ในการขับเคลื่อนสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาชัยภูมิ ซึ่งประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ กลยุทธ์และแนวปฏิบัติที่กล่าวมานั้น มีผลการประเมินด้านความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.86$, S.D. = 0.30) ด้านความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.47) และด้านความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.46) ทั้งนี้อาจเพราะผู้วิจัยได้ดำเนินการตามระเบียบวิธีการวิจัยเชิงนโยบายอย่างเป็นระบบ มีการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องอย่างลุ่มลึก และใช้การสังเคราะห์องค์ประกอบตามแนวคิดของ นิซซา [5], ทนงศักดิ์ [6], ยลพรรษ์ [7], เกสร [8], Mayer [9],

Oertel [10] ออกมา 4 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) นักเรียนมีคุณภาพ (2) ครูมีคุณภาพ (3) การบริหารจัดการมีคุณภาพ (4) หลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนการสอนมีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เกสร [8] ที่กล่าวถึง องค์ประกอบ และตัวบ่งชี้การบริหารสถานศึกษาสู่โรงเรียนคุณภาพ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) ด้านการบริหารและจัดการศึกษา (2) ด้านการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการ (3) ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (4) ด้านคุณภาพผู้เรียน และสอดคล้องกับ Oertel [10] ที่กล่าวถึงการบริหารสถานศึกษาสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ ประกอบด้วย การบริหารจัดการมีคุณภาพ นักเรียนมีคุณภาพ ครูมีคุณภาพ หลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนการสอนมีคุณภาพ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ยลพรรษ์ [7] ที่พบว่าตัวบ่งชี้คุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) คุณภาพการบริหารและการจัดการ (2) คุณภาพผู้เรียน (3) คุณภาพครู (4) คุณภาพสถานศึกษา นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Mayer [9] ที่ศึกษาองค์ประกอบของโรงเรียนคุณภาพ ประกอบด้วย (1) คุณภาพผู้เรียน (2) คุณภาพครู (3) คุณภาพการบริหารจัดการ (4) คุณภาพหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนการสอน ข้อเสนอเชิงกลยุทธ์ในการขับเคลื่อนสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ ซึ่งประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ กลยุทธ์และแนวปฏิบัติ ที่มีการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ โดยมีผลการประเมินอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านแล้ว พบว่า ด้านที่มีผลการประเมินระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านความเหมาะสมและความเป็นประโยชน์ รองลงมาที่มีผลการประเมินระดับมาก คือ ด้านความเป็นไปได้ ซึ่งสอดคล้องกับ ทนงศักดิ์ [6] ที่ศึกษารูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาสู่โรงเรียนคุณภาพ ผลการวิจัย พบว่า ผลการประเมินรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนา สู่โรงเรียนคุณภาพของโรงเรียนบ้านดอนแยง ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเป็นประโยชน์ และ ความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับ นิชชา [5] ที่ศึกษา การพัฒนากลยุทธ์การดำเนินงานเพื่อยกระดับโรงเรียนสังกัดเทศบาล ในกลุ่มจังหวัดการศึกษาท้องถิ่นที่ 18 สู่โรงเรียนคุณภาพ ผลการวิจัย พบว่า องค์ประกอบของโรงเรียนคุณภาพสังกัดเทศบาล มี 4 ด้าน คือ 1) ด้านคุณภาพผู้เรียน 2) ด้านการเรียนการสอน 3) ด้านการบริหารจัดการศึกษา และ 4) ด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ และโรงเรียน มีการปฏิบัติตามองค์ประกอบ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการศึกษา และสอดคล้องกับ เกสร [8] ที่วิจัยเรื่อง การพัฒนากลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาสู่โรงเรียนคุณภาพ โรงเรียนบ้านดงเมือง (ดงเมืองวิทยา) ผลการวิจัย พบว่า ผลการประเมินกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาสู่โรงเรียนคุณภาพ ประกอบด้วย 5 กลยุทธ์หลัก 10 กลยุทธ์รอง และ 62 วิธีปฏิบัติ มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับ ยลพรรษ์ [7] ที่ศึกษาเรื่อง ตัวบ่งชี้คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา ผลการวิจัย พบว่า 4 องค์ประกอบของตัวบ่งชี้คุณภาพการศึกษา ได้แก่ คุณภาพนักเรียน คุณภาพครู คุณภาพการบริหารจัดการและคุณภาพสถานศึกษา ผลการประเมินในภาพรวมความเหมาะสมและความเป็นไปได้มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการประยุกต์ใช้

1. สถานศึกษาควรมีการกำหนดแนวทางที่ชัดเจน ทั้งด้านวิสัยทัศน์และเป้าหมาย พร้อมทั้งการกำหนดเป้าหมายระยะสั้นตามแนวคิดการขับเคลื่อนสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ เพื่อให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ มีโรงเรียนในสังกัดเป็นโรงเรียนคุณภาพให้มากที่สุด
2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสามารถนำข้อเสนอเชิงกลยุทธ์ในการขับเคลื่อนสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ ไปพัฒนา ส่งเสริม ให้โรงเรียนในสังกัด พัฒนาโรงเรียนสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาและพัฒนาข้อเสนอเชิงกลยุทธ์ในโรงเรียนระดับประถมศึกษาหรือโรงเรียนขนาดเล็ก เพื่อให้ผลการสร้างข้อเสนอเชิงกลยุทธ์สามารถนำไปปรับ พัฒนา ให้เกิดประโยชน์กับโรงเรียนทุกสังกัด ทุกขนาด
2. ควรมีการศึกษาติดตามและประเมินผลการดำเนินการตามกลยุทธ์ในการขับเคลื่อนสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ

เอกสารอ้างอิง

1. Office of the Basic Education Commission. Draft of community quality schools Under the Office of the Basic Education Commission; 2020. Thai.
2. Kongrat N. Developing operational strategies to upgrade schools under the municipality. in the province Local education at 18 to quality schools. Naresuan University; 2016. Thai.
3. Phoket T. Management model for developing a quality school of Ban Don Yang School. Chiang Rai Primary Educational Service Area Office District 4. (2020). Thai.
4. Sirirat Y. Indicators of educational quality of primary schools. Silpakorn University; 2019. Thai.
5. Khamwiso G. Development of educational management strategies towards quality schools. Ban Dong Muang School (Dong Muang Wittaya). Mahamakut University Isan Campus; 2021. Thai.
6. Mayer DP. MONITORING SCHOOL QUALITY: An Indicators Report. U.S.Department of Education Office of Educational Research and Improvement NCES 2001-030; 2000.
7. Oertel L. QUALITY FRAMEWORK FOR SCHOOL EVALUATION AND CONSEQUENCES FOR SCHOOL DESIGN AND ASSESSMENT; 2005.
8. Government Gazette; 2017.
9. Credit Suisse. (2018). Jenmana 2018, Phasuk Pongpajit 2017.
10. OECD. (2019a).